

Денисюк Володимир Антонович

Старший науковий співробітник
ДУ «ІДНТПІН ім. Г. М. Доброва
НАН України».

Кандидат технічних наук,
доцент

104

ВИНАХІДНИКИ УКРАЇНИ

Народився 2 січня 1942 р. у м. Баку (Азербайджанська Республіка), де тимчасово працював його батько — корінний киянин. Після закінчення факультету автоматики та напівпровідникової електроніки Львівського політехнічного інституту з 1965 р. був начальником техбюро цеху, начальником лабораторії на Київському заводі напівпровідникових приладів. Із 1968 р. працював у галузі високотехнологічних наукових розробок у Київському НДІ мікроприладів. У 1975 р. в Болгарії впроваджував розробки колективу НДІ. Згодом очолював організовану з його ініціативи лабораторію неруйнівної діагностики виробів мікроелектроніки в Центрі фізико-хімічних досліджень та високоточних вимірювань, оснащеному найсучаснішим обладнанням світового рівня, а надалі був заступником директора цього центру.

У 1978 р. Володимир Денисюк здобув науковий ступінь кандидата технічних наук за спеціальністю 05.12.18 «Твердотільна електроніка та інтегральна схемотехніка, включаючи матеріали, технології та спеціальне обладнання». Був науковим керівником більше ніж 30 НДДКР, опублікував у галузевих та академічних журналах понад 150 наукових статей, у яких розглядав розроблені ним методи діагностики напівпровідникових структур із застосуванням електрофізичних методів, скануючого електронного і лазерного мікроскопів. Науковець входив до групи провідних учених країни в цих сферах.

В. А. Денисюк — автор понад 60 винаходів. Має новітні розробки в сфері електрофізичної діагностики: «Спосіб визначення ізолюючих властивостей діелектричних шарів на напівпровідниках» (патент SU 465584, створений спільно зі вченими КНУ ім. Т. Шевченка, докторами фізико-математичних наук, професорами Є. В. Бузаньовою та В. І. Стріхою) та інші винаходи. В сфері фізико-технічної діагностики: «Пристрій для вимірювання потенціалу поверхні в растровому електронному мікроскопі» (патент SU 1274028), «Спосіб отримання зображення дефектів напівпровідникових пластин великої площі і пристрій для його здійснення» (патент RU 2013820), «Рентгенотелевізійний мікроскоп для високопродуктивного контролю якості інтегральних схем» (патент SU 920479).

Істотних успіхів Володимир Антонович досягнув і в розробці новітніх дифузійних процесів легування з рідких і твердих дифузантив на різних етапах виробництва напівпровідникових виробів. У цьому напрямі отримано близько 30 патентів, частина з них підготовлена для закордонного патентування. Практично вперше були створені дифузанти на термостійкій підкладці (патенти SU 1292622,

SU 1454157, SU 1591753, SU 1563507) та досліджені дифузійні процеси для отримання високолегованих ділянок (патент SU 1829758), що дозволяли значно підвищити однорідність легування за площею пластин великого діаметру. Винаходи були впроваджені на багатьох напівпровідникових заводах, за що В. А. Денисюка нагородили медалями ВДНГ СРСР.

У 90-х рр. Володимир Антонович вивчав міжнародну практику інноваційної діяльності, кілька разів стажувався в Німеччині. Враховуючи попередній науково-виробничий досвід і бажання зробити власний внесок в інвестиційно-інноваційний розвиток національної економіки для підвищення конкурентоспроможності України, Володимир Антонович зосередив наукову діяльність на актуальних питаннях: моделі й оцінки інноваційного розвитку економіки на національному та регіональному рівнях; підвищення конкурентоспроможності країн і регіонів; структурні зміни в промисловості та національній економіці, теоретичні питання економіки знань, інтелектуальна власність, відкриті інновації, міжнародний трансфер технологій, франчайзинг.

Із 1998 р. працював начальником управління Міністерства України у справах науки і технологій, потім — заступником директора та начальником відділу державного підприємства, де займався питаннями захисту інтелектуальної власності та трансферу технологій. Із 2001 р. працює в ДУ «Інститут досліджень науково-технічного потенціалу та історії науки імені Г. М. Доброва НАН України» (до 2015 р. — ЦДПІН ім. Г. М. Доброва НАН України). Кардинальній зміні наукового спрямування В. А. Денисюка сприяли доктори економічних наук, професори Б. А. Малицький і В. П. Соловійов, а також головний консультант ВР України, канд. екон. наук Г. О. Андрощук, з яким у 90-х рр. XX ст. опублікував низку аналітичних статей із питань розвитку трансферу технологій і франчайзингу в Україні.

Володимир Антонович є учасником і членом оргкомітетів багатьох міжнародних наукових конференцій, автором більше ніж 100 наукових статей у сфері економіки та інновацій, які активно цитуються.

Деякі наукові праці В. А. Денисюка: «Про розвиток системи передачі (трансферу) технологій в Україні для підвищення ефективності економіки» («Наука та наукознавство», 1999, № 4), «Венчурний капітал як джерело фінансування в інноваційному процесі» («Проблеми науки», 2001, № 8), «Розвиток інноваційних територіальних структур як важливої складової української інноваційної системи» («Економічний часопис — XXI», 2003, № 7–8), «Високі технології і високонаукоємні галузі — ключові

напрями в інноваційному розвитку» («Економіст», 2004, № 5), «Інноваційна активність національної економіки: вдосконалення методології, показники промислових підприємств, державна підтримка» («Економіст», 2005, № 8), «Оцінка інноваційної активності економіки країн та регіонів» («Економічний часопис — XXI», 2006, № 12), «Модель зв'язи конкурентоспроможності и инновационной активности государств» («Инновации», 2006, № 9), «Комерціалізація результатів науководослідних робіт: проблеми і перспективи» («Вісник НАН України», 2006, № 5), «Формування механізмів реєстрації й залучення в господарський оборот передових виробничих технологій» («Науково-технічна інформація», 2008, № 1), «Відкриті інновації: новітні

Свідоцтва й сертифікати з авторських прав на літературні твори В. А. Денисюка

Денисюк Володимир Антонович

реалії у комерціалізації результатів досліджень, розробок та технологій» («Економіст», 2008, № 12), «Венчурне інвестування в національній інноваційній системі: аналіз механізмів розвитку основи концепції для України» («Проблеми науки», 2010, № 12), «Аналіз конкурентоспроможності регіонів для формування стратегії регіональної кластеризації» («Формування ринкових відносин в Україні», 2012, № 12), «Разработка методики оценки инновационного развития экономики региона: применение к Луганской области» («Проблеми науки», 2013, № 12), «Competitiveness, innovativeness and innovation activity of the Ukrainian economy: performance and measures for enhancement» («International journal of economics and law», 2011, № 2), «Analysis of economic and exports structure of Ukraine and Serbia as country level indicators of economic development» («International Journal of Law & Economics», 2013, № 7), «Innovation driven economic development in Lugansk region: methodology, evaluation and prospects issue» («International Journal of Law & Economics», 2014, № 10), «Аналіз зовнішньої торгівлі товарами за рівнем технологічності у Хмельницькій області» («Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Економічні науки», 2015. Вип. 10).

Слід відзначити творчу співпрацю В. А. Денисюка зі вченими-економістами, яка сприяла публікації спільних фундаментальних статей: з д-ром екон. наук, проф. Н. І. Чухрай — «Дослідження інноваційного середовища як індикатора інноваційності економіки» («Вісник НУ «Львівська політехніка. Проблеми економіки та управління», 2004, № 504), з д-ром екон. наук, ст. наук. співроб. Ю. М. Харазішвілі — «Теоретико-методологічні підходи до визначення внеску науково-технічного прогресу в моделі економічного зростання» («Банківська справа», 2010, № 6), з д-ром екон. наук, проф. А. В. Марковим — «Фактори та модель інноваційно-орієнтованого економічного розвитку» («Економіст», 2009, № 4), з канд. екон. наук, ст. наук. співроб. І. О. Булкіним — «Наукоемкость и технологическая интенсивность отраслей промышленности: методологические подходы и оценки» («Наука та наукознавство», 2010, № 2), з д-ром екон. наук, ст. наук. співроб. В. М. Цілібіною — «Енергоемність ВВП Республіки Білорусь та України: методологічні підходи, порівняння з країнами ЄС, структура економіки» («Формування ринкових відносин в Україні», 2013, № 3).

Останніми роками Володимир Антонович опублікував наукові статті у низці колективних монографій: «Інноваційно-орієнтований розвиток національної економіки: перспективи виробництва та бар'єри в Україні» («Інноваційні засади та виміри стратегічного розвитку підприємств України», Київ, 2012); «Аналіз інноваційної діяльності та розвитку економіки в Харківському регіоні» («Економіка XXI сторіччя: проблеми та шляхи вирішення», Харків, 2014); «Анализ конкурентоспособности областей Украины» й «Инновационная инфраструктура в Украине: законодательные аспекты формирования» («Стратегия повышения конкурентоспособности регионов Беларуси и Украины на основе кластерной сетевой формы инновационного развития», Мінськ, 2015).

Двічі був позаштатним консультантом Комітету Верховної Ради України з питань науки та освіти, є дипломованим експертом з оцінки нематеріальних активів, брав участь у розробці

стратегій і завдань інноваційного розвитку національної економіки. Багато років за сумісництвом на посаді доцента викладав низку курсів для магістрантів університетів м. Києва. У межах програм ЄС отримав сертифікати тренера з трансферу технологій і менеджера з інноваційної діяльності.

У 2004 р. В. А. Денисюк опублікував статтю «Провідна та організаційна роль влади в інноваційному розвитку» (журнал «Інтелектуальна власність» № 9 і № 11), у якій розглянув певні завдання влади стосовно запуску та забезпечення інноваційного розвитку економіки в Україні шляхом дієвого втручання для стимулювання інноваційної активності, реформування відповідних інститутів і механізмів із метою активізації взаємодії державних, приватних і громадських організацій у процесі створення та розповсюдження нових знань і технологій.

Із 1995 до 2003 р. Володимир Денисюк підготував декілька літературних творів із розробленими пропозиціями щодо підвищення відповідальності влади в суспільстві. На них отримав свідоцтва про державну реєстрацію прав автора на твори науки, літератури та мистецтва в Державному агентстві України з авторських і суміжних прав (ДААСП України). За даними «Каталогу державної реєстрації» 1997 р. одна з цих робіт є першим зареєстрованим у незалежній Україні літературним твором публіцистичного характеру. На деякі літературні твори отримав сертифікати про реєстрацію авторських прав у Бібліотеці Конгресу США (US Copyright Office), зокрема на написаний у співавторстві з братом Анатолієм Денисюком.

У цих працях Володимир Антонович відзначив, що, попри розвиток ідей і практики громадянського суспільства, роль влади в формуванні та здійсненні соціальної політики, спрямованої на досягнення добробуту в суспільстві та підвищення якості життя населення, з часом ставатиме все значнішою. Така перспектива пов'язана з глобальними змінами у світовій політиці й економіці, пошуками нових орієнтирів і перспектив розвитку. Для досягнення консенсусу між сторонами автор запропонував низку механізмів щодо підвищення рівня відкритості діяльності влади для суспільства.

Разом із докторами економічних наук В. П. Соловйовим і О. С. Поповичем В. А. Денисюк підготував три розділи — «Інноваційний розвиток української науки», «Технологічні та наукові парки України» і «Наука — виробництву», що включені до III тому видання «Науковці України — еліта держави» (Київ, 2014).

Володимир Денисюк — ініціатор розробки та запровадження в Україні щорічних державних статистичних спостережень, створення та використання передових технологій,

результати яких висвітлено у статистичному збірнику «Наукова та інноваційна діяльність в Україні». Підсумки такого спостереження важливі для оцінки темпу оновлення технологій у державі та її регіонах.

У 2015 р. В. А. Денисюк і його колега, канд. мед. наук, доктор медицини Німеччини І. А. Чайковський, після багаторічної співпраці отримали патент України на винахід «Спосіб оцінки функціонального стану серцево-судинної системи людини» в галузі діагностичних методів у сфері охорони здоров'я. На базі способу створено пристрій четвертого покоління, розглядається впровадження новітніх розробок у системі дистанційного обстеження громадян.

В. А. Денисюк із дружиною Ніною та донькою Любою, Версаль, Франція